

Τα briefing στην Ελλάδα διαρκούν περισσότερο από ότι σε άλλες χώρες; ΟΧΙ (vid)

Πριν από μερικές μέρες η Κατερίνα Παναγοπούλου πήρε μια συνέντευξη από τον εκπρόσωπο, της κυβέρνησης, Παύλο Μαρινάκη. Σε ένα σημείο της συνέντευξης η καλή συναδέλφισσα ρώτησε για τα briefing: «Τι γίνεται εκεί πέρα και φτάνετε σχεδόν στο δίωρο; Νομίζω δεν έχει ξαναγίνει αυτό.»

Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος απάντησε: «τουλάχιστον, χαίρομαι που κάποιοι δημοσιογράφοι το βλέπουν αυτό.» Ενώ συνέχισε λέγοντας ότι «έχουμε φτάσει να κάνουμε και briefing 2 ώρες παρά τέταρτο». Δυστυχώς αυτό που είπε η καλή συναδέλφισσα παρότι, (κατά δήλωσή του) έκανε τον κυβερνητικό εκπρόσωπο να χαρεί, δεν είναι ακριβές. Κυρίως, όμως, αυτό που απάντησε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος αποδεικνύεται ψευδές.

Μόλις είδα τη συνέντευξη, έβαλα την διάρκεια των βίντεο από τα briefings σε ένα εξελάκι και του ζήτησα να βγάλει έναν μέσο όρο διάρκειας. Τα briefings δεν είναι «σχεδόν στο δίωρο» όπως είπε η καλή συναδέλφισσα, αλλά ο μέσος όρος τους είναι λιγότερο από 1 ώρα. Για την ακρίβεια τους τελευταίους 14 μήνες, που συμμετέχω, είναι 56:03 . Σε αυτά συμπεριλαμβάνεται το δεκάλεπτο (περίπου) που κάνει μονόλογο ο Υπουργός στην αρχή. Δηλαδή κάθε διαδικασία κρατάει περίπου τρία τέταρτα.

Μάλιστα, όχι απλά δεν «είναι σχεδόν στο δίωρο», αλλά δεν έχουν φτάσει καν κοντά σε αυτό. Και εντάξει, η κυρία Παναγοπούλου δεν είναι εκεί και μπορεί να μην γνώριζε. Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος που είναι εκεί, γιατί πλειοδότησε δηλώνοντας πως έχει κάνει briefing «και 2 ώρες παρά τέταρτο»;

Αυτό είναι ψέματα.

Όσο είναι σε αυτήν την θέση, καμία διαδικασία δεν έφτασε τη 1 ώρα και 20 λεπτά, Για την ακρίβεια τα ανώτερο ήταν 1:19:29 στις 18/9/2025 όπως μπορεί να δει ο καθένας στο επίσημο κανάλι της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης . Φυσικά το να μπαίνουμε σε μια συζήτηση που θεωρεί εκ των προτέρων αρνητικό το να δίνεται περισσότερος χρόνος στη λογοδοσία και στον έλεγχο της εξουσίας, είναι εξ ορισμού λάθος.

Βέβαια η συγκεκριμένη αφήγηση του κυβερνητικού εκπροσώπου ότι αυτό που συμβαίνει στα briefing είναι, ουσιαστικά, μη φυσιολογικό εξυπηρετεί συγκεκριμένη οπτική γωνία και πολιτική στόχευση για το πώς θα έπρεπε να γίνονται. Όπως βλέπει κανείς στην απάντηση, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος χρησιμοποιεί τον ισχυρισμό ότι αυτό που συμβαίνει είναι πολύ περίεργο, προκειμένου να απονομιμοποιήσει τη δημοσιογραφία που δεν του αρέσει και τις επίμονες ερωτήσεις. Υποστηρίζει ότι

οι διαδικασίες διαρκούν πολύ γιατί κάποιος κάνουν ακτιβισμό, κατεβάζουν «μανιφέστα» για να έχουν παραπάνω υλικό να μπορούν να διαστρέψουν τις πραγματικές απαντήσεις. Οπότε μιας και πατάει σε κάτι που δεν ισχύει ας αποκαταστήσουμε την Αλήθεια (και όχι την Alitheia)

Πρώτον ας δούμε λίγο τι συμβαίνει και στο εξωτερικό. Στη Γερμανία η “Regierungspressekonferenz” της 20ης Μαρτίου διήρκεσε 1:24:02 . Στην Ισπανία η “ueda de prensa posterior al Consejo de Ministros y Ministras” της 17ης Μαρτίου κράτησε 1.03:50 .Στην Πορτογαλία, το τελευταίο Conselho de Ministros κράτησε 1:01:12 . Στις ΗΠΑ το τελευταίο “White House press briefing” κράτησε 30:27, ενώ το τελευταίο στην Ελλάδα κράτησε 3 λεπτά παραπάνω.

Στις 18 Φεβρουαρίου είχε κρατήσει στις ΗΠΑ 1:10:50, ενώ στην Ελλάδα μια μέρα μετά κράτησε 48:03 . Ακόμα και στην Ουγγαρία του Όρμπαν με την συστηματικά παραβιασμένη δημοκρατία της, το σημερινό briefing κράτησε 1:22:58 , περισσότερο από όσο έχει κρατήσει οποιοδήποτε briefing στην Ελλάδα των τελευταίων χρόνων. Το προηγούμενο briefing στην Ουγγαρία είχε κρατήσει 1:51:38. Φυσικά οι συγκρίσεις εδώ δεν μας λένε αυτόματα κάτι, καθώς οι διαδικασίες σε όλες αυτές τις χώρες δεν είναι η ίδιες, ούτε με την ίδια σύσταση, ούτε με την ίδια συχνότητα. Μάλιστα, ενίοτε μαζί με τον/την κυβερνητικό εκπρόσωπο στο εξωτερικό οι δημοσιογράφοι έχουν την ευκαιρία να «ανακρίνουν» και διάφορους Υπουργούς (ωραίο θα ήταν να γίνει και εδώ). Όμως, παρά τις διαφορετικές μεταβλητές σε κάθε σύγκριση, στην επιστήμη πάντα αξίζει να εξετάζουμε συγκριτικά τα φαινόμενα για να φτάνουμε πιο κοντά στην αλήθεια.

Τέλος, να πω ότι παλιά στην Ελλάδα γίνονταν briefing κάθε μέρα. Και μάλιστα κάθε Υπουργείο έκανε στο παρελθόν και τις δικές του συνεντεύξεις τύπου. Και πολλά από αυτά δεν μεταδίδονταν απλά στο ίντερνετ, αλλά ολόκληρα στην τηλεόραση. Δηλαδή και δίνονταν περισσότερες ευκαιρίες στους δημοσιογράφους να επρωτήσουν για την κρατική πολιτική και αυτή η διαλογική διαδικασία μεταδιδόταν στο πανελλήνιο, μέσα από τηλεοπτικό κανάλι με μεγάλη εμβέλεια.

Και μάλιστα, Υπουργοί και Πρωθυπουργοί έδιναν συνεντεύξεις και σε δημοσιογράφους, οι οποίοι μπορεί να τους έκαναν έντονη κριτική. Και στις συνεντεύξεις τύπου της ΔΕΘ, δίνονταν πολλές ερωτήσεις σε ΜΜΕ που ασκούσαν κριτική προς την εκάστοτε κυβέρνηση. Μπορεί κανείς να κρίνει αν αυτό συμβαίνει σήμερα.

Τέλος, αναφορικά με την επιμονή στις ερωτήσεις και τις follow-up, καλύτερα ας μην πούμε εμείς τι πιστεύουμε. Ας δούμε τι υποστηρίζει η πιο επιδραστική επιστημονική εργασία διεθνώς, για τις συνεντεύξεις τύπου και τις ενημερώσεις πολιτικών συντακτών.

Στις περιπτώσεις που εξετάζει ο συγγραφέας Göran Eriksson (2011) , αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα ΜΜΕ και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Örebro τέτοιες επίμονες ερωτήσεις, κάνει η πλειοψηφία των δημοσιογράφων και συγκεκριμένα το 53,7%, ενώ το μειοψηφικό 46,3% επιλέγει να μην κάνει follow up ερώτηση. Μάλιστα διατυπώνεται με σαφήνεια ότι δεν υπάρχει ούτε μία περίπτωση στην οποία ένας πολιτικός να εμποδίζει λεκτικά έναν δημοσιογράφο να κάνει δεύτερη ερώτηση (Eriksson, 2011). Επίσης, η έρευνα υπογραμμίζει ότι σε ολόκληρο το δείγμα υπάρχει μόλις μία περίπτωση όπου ένας πολιτικός εμποδίζει έναν δημοσιογράφο να κάνει τρίτη ερώτηση.

Η τάση είναι αυξητική ακόμα και σε κράτη που δεν έχουν τα επίπεδα δημοκρατικού ελέγχου της

Σουηδίας. Ακόμα και στις ΗΠΑ του Ρήγκαν, του πιο δεξιού προέδρου του τελευταίου μισού αιώνα (μετά τον Τραμπ), το ποσοστό follow up ήταν 36,4%, υπερδιπλάσιο από ότι μερικά χρόνια πριν (Clayman and Heritage (2002). Σύμφωνα με πολλούς ερευνητές των ΜΜΕ «οι συμπληρωματικές ερωτήσεις και ο τρόπος με τον οποίο τις διαχειρίζονται οι συμμετέχοντες στη φάση της αλληλεπίδρασης είναι μια δραστηριότητα που συνδέεται με βασικές θεσμοθετημένες πτυχές της δημοσιογραφίας και της πολιτικής και τη σχέση μεταξύ αυτών των δύο θεσμών.

Σύμφωνα με πληθώρα επιστημονικών εργασιών για τα ΜΜΕ, για τους δημοσιογράφους, αυτή είναι μια στιγμή που έχουν την ευκαιρία να αμφισβητήσουν τα λόγια ή τις πράξεις των πολιτικών και να τους καταστήσουν υπεύθυνους για τις πράξεις τους, δηλαδή να αναγκάσουν τους πολιτικούς να εξηγήσουν ή να δικαιολογήσουν τις πράξεις τους, ένα καθήκον που συχνά συνδέεται με τις βασικές δημοκρατικές λειτουργίες της δημοσιογραφίας, που συχνά περιγράφεται ως ο ρόλος του «φύλακα» της δημοκρατίας. Σε αυτό το πλαίσιο, οι συμπληρωματικές ερωτήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να εξεταστούν απαντήσεις που φαίνονται αόριστες ή ανεπαρκείς» (Clayman and Heritage, 2002; Clayman, 2006; Banning and Billingsley, 2007; cf. Greatbatch, 1986: 108–118, όπως παρατίθενται στο Eriksson, 2011).

Αυτός δεν είναι δικός μας ορισμός. Είναι διεθνώς αναγνωρισμένος ορισμός που παρέχουν επιστήμονες, τους οποίους μόνο αριστερούς δεν θα μπορούσες να τους χαρακτηρίσεις. Οπότε όχι, κανονική δημοσιογραφία δεν είναι εμείς να ρωτάμε αν δουλεύουν τα συστήματα ασφαλείας στα τρένα, η κυβέρνηση να μην απαντά και μετά να φεύγουμε όλοι μαζί σαν φίλοι. Αυτό είναι κανονικές δημόσιες σχέσεις.

«Κανονική δημοσιογραφία» σημαίνει πως όταν η εξουσία δεν απαντά, εμείς θα κάνουμε διευκρινιστικές ερωτήσεις για να μας απαντήσει. Και ας δουλέψουμε και 5 λεπτά παραπάνω. Επομένως, αν ως άνθρωποι που αγαπούν τη δημοκρατία και ως δημοσιογράφοι θα πρέπει να πιέσουμε προς κάποια κατεύθυνση είναι προς την κατεύθυνση της περισσότερης λογοδοσίας, όχι τις λιγότερης. Των περισσότερων διαδικασιών δημοκρατικού ελέγχου, όχι του περιορισμού και αυτών των λίγων που έχουν μείνει. Να πιέσουμε να γίνονται τα briefings πιο συχνά και να μεταδίδονται ολόκληρα από την ΕΡΤ όπως παλιά. Και όχι μόνο οι μονόλογοι του Υπουργού. Να πιέσουμε να ξεκινήσουν πάλι τα Υπουργεία να διεξάγουν Συνεντεύξεις Τύπου, αντί να κρύβονται πίσω από ανακοινώσεις, για τις οποίες όταν ζητάμε διευκρινίσεις μας αφήνουν στο «διαβάστηκε». Να πιέσουμε να μην γίνονται κρατικά συνέδρια με τα λεφτά μας, τα οποία θα έχουν μόνο μια συγκεκριμένη οπτική γωνία.

Πηγές:

<https://www.youtube.com/@mediagovgr5043/streams>

<https://www.youtube.com/watch?v=Sojw1cDrBdc>

https://www.youtube.com/watch?v=UJAE22Mtark&utm_source=chatgpt.com

https://www.youtube.com/watch?v=r5M_ON4nayg

<https://www.youtube.com/watch?v=ZAgu-ltwnqs>

<https://www.youtube.com/watch?v=CGiXhw7ODRk>

<https://www.whitehouse.gov/videos/press-secretary-karoline-leavitt-briefs-members-of-the-media-feb-18-2026/>

<https://www.youtube.com/watch?v=6zQNbHOuVtM>

<https://www.youtube.com/watch?v=UxmTFRoMBAk>

Βιβλιογραφία:

Banning, S., & Billingsley, S. (2007). Journalist aggressiveness in joint versus solo presidential press conferences. *Mass Communication and Society*, 10(4), 461–478.

Clayman, S. (2006). Arenas of interaction in the new media era. In M. Ekström, Å. Kroon, & M. Nylund (Eds.), *News from the interview society* (pp. 239–264). Nordicom.

Clayman, S., & Heritage, J. (2002). Questioning presidents: Journalistic deference and adversarialness in the press conferences of U.S. presidents. *Journal of Communication*, 52(4), 749–775.

Eriksson, G. (2011). Follow-up questions in political press conferences. *Journal of Pragmatics*, 43(14), 3331–3344.

Greatbatch, D. (1986). Some standard uses of supplementary questions in news interviews. In J. Wilson & B. Crow (Eds.), *Belfast working papers in language and linguistics* (Vol. 8, pp. 86–123). University of Ulster.

Partington, A. (2003). *The linguistics of political argument: The spin-doctor and the wolf-pack at the White House*. Routledge.

Schubert, C. (2012). Follow-up questions in White House press briefings: Metacommunication in cohesion and framing. *Language and Dialogue*, 2(3), 449–463. <https://doi.org/10.1075/ld.2.3.07sch>